

دلیل عدم کارایی درختان پسته در باروری گلهای ماده

است که به گل می رود، پیوند زن و باغدار باید در تهیه ترکه در دقت لازم را بنمایند. اگر درخت در دیر گل پیوند زده شود یقیناً با رقم کله قوچی اختلاف زمانی در باز شدن گلهای خواهد داشت. لذا چنین باغی با دارا بودن بیشترین درخت نر پوک می بالایی هم خواهد

داشت و یا پسته رقم احمد آقایی متوسط گل است و باید از درختان نر متوسط گل برای پیوند استفاده شود. پسته رقم اکبری دیر گل می باشد که بهتر است تعداد نر متوسط گل نیز پیوند زده شود.

نکته بسیار مهم: چنانچه تعداد زیادی درخت نر در کنار هم قرار داشته باشند با هم رقابت کرده و مانع باروری درختان ماده می شوند.

۴. بیماری های قارچی هم در پوک شدن میوه درختان نقش مهمی دارد.

خصوصیات یک درخت نر ایده آل برای گرده افشانی و شانس تلقیح بیشتر:

۱. از نظر ظاهری قوی، شاداب و سالم به نظر بیاید.
۲. دوره گرده آن هر چه بیشتر مقارن با باز شدن گل های درختان ماده مجاور باشد و هر چه همپوشانی زمانی بیشتری بین درختان نر با درختان ماده وجود داشته باشد (از نظر تولید گل و گرده) تولید محصول بیشتر خواهد شد.
۳. تعداد خوشه های درخت نر هر چه بیشتر باشد در تولید گرده موفق تر و مؤثرتر است.
۴. هر چه اندازه خوشه های نر بزرگتر باشد و دانه های گرده بزرگتر باشند شانس تلقیح آنها افزایش پیدا می کند.
۵. هر چه تعداد دانه های گرده در یک خوشه نر بیشتر باشد، شانس تلقیح با گلهای ماده بیشتر خواهد بود.
۶. هر چه قدرت جوان زنی در یک دانه گرده بیشتر باشد تولید بیشتر خواهد بود.
۷. هر چه قدرت زنده ماندن یا گذراندن شرایط محیطی سخت مثلاً سرما یا گرما یا فاکتورهای فیزیکی در یک دانه گرده بیشتر باشد، دانه گرده با کیفیت تر خواهد بود.
۸. درخت نر خوب باید هر سال گرده تولید کند و خوشه های آن ظاهر آید.

افسانه اسماعیل زهی کارشناس ارشد زراعت

درختان پسته دو پایه یا dioecios هستند. درختان دو پایه درختانی هستند که گلهای نر روی یک درخت یا پایه و گلهای ماده روی پایه یا درخت جداگانه قرار دارند. به عبارت دیگر در پسته درختان نر و ماده جدا هستند. گرده افشانی یا pollination در تولید مؤثر و افزایش محصول پسته بسیار مهم است که متعاقب پدیده تلقیح یا fertilization اتفاق افتاده تا جنین یا بذر حاصل شود. یکی از نکات بسیار مهم در گرده افشانی مؤثر جهت تولید مطلوب تعداد درختان نر نسبت به درختان ماده است. به صورت استاندارد باید به ازای هر ۸ و در برخی منابع ۱۱ درخت ماده ۱ درخت نر وجود داشته باشد. اما باید توجه داشت این نظریه زمانی به صورت کامل قابل قبول است که گرده افشانی مؤثری توسط درختان نر انجام شود. به عبارت بهتر در شرایطی که درختان نر چندین هفته زودتر از درختان ماده شروع به فعالیت می کنند و وقتی که بیشتر عملیات تولید گرده صورت گرفت و تقریباً گرده افشانی توسط درختان نر انجام شد درختان ماده شروع به تولید گلهای ماده کنند افزایش تعداد درختان نر در این شرایط کار بیهوده ای به نظر می آید. اگر بتوانیم مشکل گرده افشانی و عدم همزمانی گلهای نر و ماده در درختان پسته را حل کنیم بدون شک تولید در باغات به دو برابر تولید فعلی در باغات پسته خواهد رسید.

برخی از دلایل پوکی پسته:

۱. عدم وجود گرده که ناشی از کمبود درخت نر می باشد از مهمترین عوامل پوکی پسته بوده که باید تقریباً به ازای هر ۱۰ درخت ماده یک درخت نر در باغ پیوند زده شود. (برای حل این مشکل گرده افشانی به صورت مصنوعی توصیه می شود).
۲. ضعیف بودن درختان پسته و عدم رسیدگی و توجه کامل به درختان از جمله عملیات داشت از قبیل: آبیاری کم و نامنظم، تغذیه نامناسب توسط کودهای آلی و شیمیایی، هرس نکردن درختان و غلبه آفات در باغ که این عوامل باعث پرنشیدن مغز پسته و یا ریزش جوانه های سال بعد می شود.
۳. عدم همخوانی گرده نر و ماده: در زمان انجام عملیات پیوند باید نوع درخت بارده مشخص شود و با توجه به آن، پیوند نر انجام شود به عنوان مثال:

پسته رقم کله قوچی زود گل، احمد آقایی متوسط گل و اکبری دیر گل است. پسته کله قوچی در فروردین ماه اولین پسته ای

آناتومی شتر

شتر حیوان نشخوارکننده بدون شاخ و سم است که به گروه پستانداران تعلق دارد. شتر دارای چهار اندام خلفی قدامی بلند و قوی است که هر کدام به کف پای عریض و خشن منتهی می گردد. که دارای ناخن های ضعیف و رشد نیافته بوده و برای راه رفتن بر روی شن های صحرا سازگاری یافته است این حیوان دارای گردن دراز و منحنی است. سر شتر مسطح شکل و لب های بالایی آن شکافته است. دندان های پیش و نیش قوی و برنده است و توانایی گاز گرفتن عمیق را به حیوان داده است.

شترها به علت ساختار خواص فیزیولوژیکی خود گرمای زیاد تا ۶۰ درجه سانتی گراد و یا بیشتر را تحمل نموده و در زیر آفتاب سوزان کویر راه خود را ادامه می دهد. بدیهی است که در چنین شرایط محیطی از اشتهای حیوان کاسته می شود. شتر علاوه بر این که وسیله اصلی رفت و آمد ساکنین صحرا است از سوی دیگر می تواند غذای آدمی و وسایل مورد نیاز دیگر را به انسان عرضه کند و انسان می تواند به وسیله تغذیه با شیر شتر و گوشت شتر تا هفته ها در صحرا زنده بماند. همچنین می توان از چربی کوهان به جای کره استفاده کرد. و پشم شتر را در ساختن خیمه ها، پتو، فرش، لباس های پشمی، طناب و ریسمن به کار برد و از پوست آن برای ساختن کفش استفاده کرد. شتر از حیواناتی است که با محیط های خشک و بی آب و علف صحرا سازگار شده و این سازگاری باعث شده است که به خوبی قادر باشد آب و هوای گرم و خشک بی آب و کم غذایی را تحمل کند.

کوهان، عضوی قابل توجه در شتر است که فقط از چربی و عضلات تشکیل شده و در آن استخوانی وجود ندارد و شتر در شرایط بی غذایی تا چندین روز می تواند با اعتماد به وجود این چربی و سوخت و ساز آن زنده بماند. کف پای شتر حالت مخصوص به خود دارد و از دو بخش تشکیل شده است، کلفت و پهن است و مانع می شود که پای شتر در شن های ریز صحرا فرو رود. چشم های شتر دارای مژگان های بلندی است که به همراهی پلک ها، چشم ها را از طوفان های شنی و از تابش شدید آفتاب محافظت می کند. منخرین شتر دارای شکاف های طولی است که شتر در هنگام تنفس می تواند بینی را به خوبی از هم باز کند و بیشترین میزان هوا را وارد ریه های خود کند و در هنگام بروز طوفان های شنی بینی خود را ببندد. هم چنین دارای فک درازی است که به طور جانبی حرکت می کند و می تواند عمل جویدن را به خوبی انجام دهد. شتر می تواند بیشتر از هر حیوان دیگری بی آبی را تحمل کند درجه حرارت بدن شتر ثابت نیست و به آهستگی همراه بالا رفتن درجه حرارت محیط بالا می رود.

و این بدان معنی است که شتر آب بدن خود را از دست نمی دهد تا بدن خود را سرد نگه دارد. در هنگام شب هنگامی که درجه حرارت محیط پایین می رود درجه حرارت بدن شتر نیز کاهش یافته و در هنگام صبح در پایین ترین درجه حرارت خواهد بود. دمای بدن شتر می تواند در محدوده ۷ درجه فارنهایت بالا و پایین برود در حالی که در انسان فقط در محدوده ۱ درجه فارنهایت بالا و پایین می رود.

عباس دانش و محمدعلی دهمرده - کارشناسان معاونت بهبود تولیدات دامی